

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

37091

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıda yer alan sorularımın, Tarım ve Orman Bakanı Sn. İbrahim Yumaklı tarafından Anayasanın 98'inci, TBMM İçtüzüğü'nün 96'ncı ve 99'uncu maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılması hususunu arz ederim.

Hasan KARAL
İstanbul Milletvekili

Türkiye'nin iklim krizine uyum, gıda arz güvenliği, kırsal kalkınma ve verimlilik artışı hedeflerine ulaşabilmesi için tarımsal araştırma-geliştirme (AR-GE) faaliyetlerine yapılan kamu yatırımları kritik öneme sahiptir. Ancak son yıllarda bu alana ayrılan kaynakların belirgin biçimde azaldığı görülmektedir. Kamuoyuna yansıyan verilere göre, Türkiye'nin tarımsal AR-GE harcamaları 2014 yılında 170 milyon dolar seviyesine yükselmişken, 2024 yılı itibarıyla yaklaşık 20 milyon dolara gerilemiştir. Tarım ve Orman Bakanlığı'nın 2025 II. Çeyrek Destekleme İstatistikleri de 89,7 milyar TL'lik destekleme bütçesi içinde AR-GE payının yalnızca % 0,6 düzeyinde kaldığını göstermektedir. Bu veriler ışığında, tarımsal AR-GE yatırımlarının yıllara göre seyri, bölgesel dağılımı, ortak projelerin kapsamı ve yürütülen faaliyetlerin somut çıktıları hakkında kamuoyunun güncel, şeffaf ve detaylı şekilde bilgilendirilmesi önem arz etmektedir.

Bu bağlamda;

1) AR-GE yatırımlarındaki düşüşün tarımsal üretim miktarı, verimlilik düzeyi, çiftçi gelirleri, maliyet yönetimi, iklim risklerine karşı dayanıklılık ve ülkemizin gıda arz güvenliği üzerinde yarattığı etkiler nelerdir? Bakanlığınız, bu kaynak daralmasının sahadaki olumsuz sonuçlarını gidermek için hangi tedbirleri planlamaktadır?

2) AR-GE yatırımlarındaki düşüşün başlıca sebepleri nelerdir?

3) 2000-2024 yılları arasında tarımsal AR-GE için yıllar itibarıyla ayrılan kamu kaynakları ne kadardır?

4) 2025 yılı itibarıyla toplam tarımsal destekleme bütçesinin ne kadarı AR-GE faaliyetlerine ayrılmıştır? Bu oranın son 10 yıldaki yıllık değişimi nasıldır?

5) 2020-2025 döneminde Bakanlığınız tarafından yürütülen tarımsal AR-GE proje sayısı kaçtır? Bu projeler hangi tematik alanlarda ve bölgelerde yoğunlaşmaktadır?

6) Son beş yılda tarımsal potansiyeli yüksek illerde yürütülen AR-GE proje sayısı ve bu projelere ayrılan bütçe tutarı nedir?

6) 2020-2025 yılları arasında Bakanlığınız ile TÜBİTAK, TAGEM, TİGEM ve üniversiteler arasında yürütülen ortak AR-GE projeleri hangileridir? Bu projeler için ayrılan toplam bütçe ne kadardır?

7) 2020-2025 döneminde yürütülen tarımsal AR-GE projeleri yerli tohum, su verimliliği, iklim dostu üretim ve verim artışı gibi alanlarda hangi somut sonuçları üretmiştir?